TASDIQLAYMAN
O‘quv-uslubiy boshqarma boshlig‘i
I.Madatov
2026-yil 14-oktabr

**Kattaqo‘rg‘on davlat pedagogika instituti Pedagogika fakulteti**
**3-bosqich Pedagogika yo‘nalishi talabalariga 5-semestr uchun**
**« Tarbiya fani darsliklari mazmuni (1-4 sinflar) » fanidan yakuniy nazorat savollari**
**Imtihon shakli: yozma-og‘zaki**

| Mavzu raqami | 1-QISM “OSON SAVOLLAR” deb nomlanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning kirish qismidan asosan nazariy savollardan iborat bo’ladi | 2-QISM “ODDIY SAVOLLAR” deb nomlanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 1-rejasidan asosan mulohazaviy savollardan iborat bo’ladi | 3-QISM “MURAKKAB SAVOLLAR” deb nomlanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 2-rejasidan asosan qoidalar, teoremalar, kabi savollardan iborat bo’ladi | 4-QISM “MURAKKAB SAVOLLAR 2” deb nomlanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 3-rejasidan asosan tendensiyalar, paradigmalar, konsepsiyalar kabi savollardan iborat bo’ladi | 5-QISM “QIYIN SAVOLLAR” deb nomlanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning xulosa yani yakuniy qismidan asosan talabani mustaqil fikrlashga, mavzuni to’liq anglashga yo’naltiradigan savollardan iborat bo’ladi |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | Tarbiya va ta’lim tushunchalarining o‘zaro bog‘liqligi hamda asosiy farqini tushuntiring. | Nima uchun boshlang‘ich sinf yoshida tarbiya axloqiy tushunchalarni yodlashdan ko‘ra amaliy vaziyatlar orqali o‘rgatiladi? | Tarbiya fanining boshlang‘ich ta’limdagi bosh maqsadi va 5 ta asosiy mazmuniy blokini ko‘rsating. | Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida axloqiy va ijtimoiy kompetensiyalarni rivojlantirishning pedagogik yondashuvlarini bayon qiling. | “O‘qituvchining shaxsiy namunasi — tarbiya darsining eng samarali metodidir” degan g‘oyani amaliy vaziyat misolida asoslang. |
| 1 | Tarbiya jarayonining uzluksizlik va tizimlilik tamoyillari nimani anglatadi? | Nima uchun ta’lim va tarbiya bir-birini to‘ldiruvchi yaxlit jarayon hisoblanadi? | Tarbiya fanining vazifalari (axloqiy, ijtimoiy, fuqarolik, xavfsizlik) o‘rtasidagi bog‘liqlikni izohlang. | Kichik maktab yoshidagi bolalarda ma’naviy-axloqiy fazilatlarni shakllantirishning psixologik mezonlarini tahlil qiling. | Boshlang‘ich sinf o‘quvchisida ijobiy xulq-atvorni shakllantirish uchun 5 bosqichli pedagogik model taklif eting. |
| 2 | 1-sinf Tarbiya darslarida salomlashish odobi bo‘yicha qanday sodda muloqot ko‘nikmalari o‘rgatiladi? | 1-sinf o‘quvchisiga sehrli so‘zlardan (“rahmat”, “uzr”, “iltimos”) foydalanish nima uchun muhimligini tushuntiring. | Salomlashish va muomala odobini o‘rgatishda suhbatdoshni tinglash va ovoz ohangiga rioya qilish qoidalarini ayting. | Birinchi sinfda sinf jamoasi kelishuv qoidalarini shakllantirishning pedagogik yondashuvlarini bayon qiling. | “Odobli iborani tanla” interfaol metodidan foydalanib, 1-sinf uchun 5 daqiqalik dars mashg‘uloti loyihasini tuzing. |
| 2 | 1-sinf Tarbiya darsligining umumiy yo‘nalishi va asosiy tarbiyaviy bloklarini sanang. | Maktab muhitiga moslashishda o‘quv qurollarini asrash va tartibga rioya qilishning ahamiyatini izohlang. | Sinf jamoasida do‘stona va xavfsiz muhit yaratishning asosiy mezonlarini ko‘rsating. | Kichik maktab yoshidagi bolalarni maktab qoidalariga ongli amal qilishga o‘rgatish metodikasini tahlil qiling. | 1-sinf o‘quvchilarining maktabga ijtimoiy-psixologik moslashish darajasini kuzatish varaqasini tuzing. |
| 3 | 1-sinf o‘quvchisiga Vatan tushunchasi qanday sodda obrazlar orqali tushuntiriladi? | Notanish kishi bilan muloqotda bola qanday ehtiyotkorlik qoidalariga amal qilishi kerak? | Raqamli muhitda va telefondan foydalanishda 1-sinf o‘quvchisi amal qilishi zarur bo‘lgan asosiy tartiblarni ko‘rsating. | Vatanparvarlik tarbiyasini kichik maktab yoshidagi bolalarning hayotiy xavfsizlik ko‘nikmalari bilan bog‘lash yondashuvini tahlil qiling. | Notanish odam taklifi va shaxsiy xavfsizlik o‘rtasidagi vaziyatni 1-sinf bolalariga vahimasiz tushuntirish metodini taklif eting. |
| 3 | 1-sinf o‘quvchisi uchun Vatan va mahalla o‘rtasidagi bog‘liqlik nimada ko‘rinadi? | Jamoat joylarida va ko‘chada tozalik hamda xavfsizlikka amal qilish nima uchun zarur? | Shaxsiy ma’lumotlarni begona kishilarga bermaslik va ishonchli kattalarga murojaat qilish qoidasini izohlang. | Raqamli vositalar va ekran vaqtini oila bilan kelishgan holda me’yorlash konsepsiyasini tushuntiring. | “Mening xavfsiz mahallam va Vatanim” mavzusida 1-sinflar uchun integratsiyalashgan amaliy loyiha rejasini tuzing. |
| 4 | Ertaklar Tarbiya darsida qanday ma’naviy fazilatlarni ko‘rsatish uchun vosita bo‘ladi? | Ertak o‘qilgach, o‘quvchiga faqat “qahramon yaxshimi-yomonmi” degan savolni berish nima uchun yetarli emas? | Ertak mazmunidan axloqiy xulosa chiqarishda sabab-oqibat zanjirini tuzish qoidasini izohlang. | Badiiy obrazlar va ertaklar vositasida bolalarning hissiy idrokini axloqiy tahlilga yo‘naltirish metodikasini yoritib bering. | Biror xalq ertagi asosida bolalarda halollik va mehnatsevarlikni rivojlantirishga qaratilgan muammoli savollar majmuasini tuzing. |
| 4 | 1-sinf Tarbiya darslarida ertak va masallardan foydalanishning pedagogik imkoniyatlarini ayting. | Ertak qahramonining qarori va xatti-harakati boshqalarga qanday ta’sir qilishini muhokama qilishning foydasi nimada? | Ertak matni bo‘yicha rolli o‘yin va sahnalashtirish o‘tkazish metodik talablarini ko‘rsating. | Badiiy va ertaknamo obrazlar orqali bolalarda empatiya (hamdardlik) tuyg‘usini rivojlantirish konsepsiyasini tahlil qiling. | Kichik yoshli o‘quvchilar uchun axloqiy ziddiyatga ega bo‘lgan original ertak-vaziyat va tahlil savollarini yarating. |
| 5 | Oiladagi o‘zaro hurmat, mehr-oqibat va g‘amxo‘rlik deganda nimalar tushuniladi? | Ikkinchi sinf o‘quvchilariga uy mas’uliyatlari va burchlarini berishning tarbiyaviy ahamiyati nimada? | Oila va maktab hamkorligini tashkil etishda pedagog amal qilishi zarur bo‘lgan etik qoidalarni ko‘rsating. | Turli oilaviy muhitda o‘sayotgan bolalarga individual va inklyuziv yondashishning pedagogik prinsiplarini izohlang. | Oila a’zolarining mehnatini qadrlash va mas’uliyatni anglashga doir 2-sinf uchun amaliy topshiriq va uning baholash mezonini ishlab chiqing. |
| 5 | 2-sinf Tarbiya darsida “Oila” mavzusini o‘rganishning asosiy tarbiyaviy vazifalarini ayting. | Oila a’zolariga yordam berish va uy yumushlarida teng ishtirok etish ko‘nikmasi qanday shakllanadi? | Oila va maktab hamkorligida ota-onalar bilan ijobiy muloqot o‘rnatish prinsiplarini izohlang. | Ota-ona, maktab va mahalla uchligida bolani ma’naviy-axloqiy rivojlantirish yondashuvini tahlil qiling. | “Mening oilaviy burchlarim va mas’uliyatim” mavzusida 2-sinf uchun haftalik amaliy kundalik modulini yaratib bering. |
| 6 | Rostgo‘ylik va insonlar o‘rtasidagi ishonch tushunchalariga sodda ta’rif bering. | Do‘stining xatosini ko‘rganda uni kamsitmasdan ko‘maklashish do‘stlikka qanday ta’sir ko‘rsatadi? | Va’daga amal qilish va mas’uliyatning insonlar o‘rtasidagi ishonchni mustahkamlash qoidalarini tushuntiring. | Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida kelishmovchilik va nizolarni do‘stona hal etish kompetensiyasini shakllantirish bosqichlarini bayon eting. | “Do‘stning sirini saqlash” va “xavfsizlik uchun kattalarga aytish” o‘rtasidagi axloqiy tanlovni 2-sinfga qanday tushuntirasiz? |
| 6 | 2-sinfda do‘stlik va hamkorlik mavzularini o‘rgatishda qanday ijtimoiy ko‘nikmalar rivojlantiriladi? | Xatoni o‘z vaqtida va rost tan olish nima uchun jasorat hamda halollik belgisi hisoblanadi? | Jamoada va guruhda ishlashda bir-birini tinglash va fikrni hurmat qilish qoidalarini sanang. | Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida samimiylik va rostgo‘ylikni rag‘batlantirishning pedagogik yondashuvlarini izohlang. | Sinfda do‘stona munosabatlarni shakllantirish bo‘yicha 2-sinf uchun 3 bosqichli hamkorlik loyihasini tuzing. |
| 7 | Ekologik madaniyatning 2-sinf o‘quvchisi uchun kundalik ko‘rinishlariga misollar keltiring. | Mehnatsevarlik fazilati bolaning darsga tayyorgarligi va o‘quv qurollarini asrashida qanday namoyon bo‘ladi? | Tabiiy resurslarni (suv, elektr) tejash va ekologik mas’uliyatni shakllantirish metodik tamoyillarini ko‘rsating. | Tarbiya va Tabiiy fanlar o‘rtasidagi integratsiyaning ekologik tarbiyadagi o‘rni hamda konsepsiyasini yoritib bering. | Sinfda “Yashil burchak” tashkil etish va o‘quvchilarning ekologik mas’uliyatini kuzatish uchun monitoring varaqasini tuzing. |
| 7 | 2-sinf o‘quvchilarida halol mehnatga va turli kasb egalariga hurmat tuyg‘usi qanday shakllantiriladi? | Atrof-muhit, o‘simlik va hayvonot dunyosiga ehtiyotkorlik bilan munosabatda bo‘lishning tarbiyaviy ahamiyati nimada? | Chiqindilarni saralash va tabiatni ozoda saqlash bo‘yicha o‘quvchilarga beriladigan amaliy qoidalarni ayting. | Kichik maktab yoshidagi bolalarda ekologik va ijtimoiy mas’uliyatni uyg‘un rivojlantirish yondashuvini tahlil qiling. | “Zaminimizni birgalikda asraymiz” mavzusida 2-sinf uchun 1 haftalik sinf ekologik aksiyasi rejasini tuzing. |
| 8 | Bag‘rikenglik (tolerantlik) tushunchasi boshlang‘ich sinfda qanday ma’noni anglatadi? | Nima uchun sinfdoshlarning turli qobiliyat va qiziqishlarga ega ekanligini hurmat qilish kerak? | Masxara, kamsitish va do‘stona hazil o‘rtasidagi axloqiy hamda ijtimoiy farqlarni ajratib ko‘rsating. | Inklyuziv sinf muhitida turli ehtiyojga ega bolalarni jamoaga teng va hurmatli integratsiya qilish strategiyasini tahlil qiling. | “Bizning umumiy va farqli jihatlarimiz” mavzusida 2-sinf o‘quvchilari uchun mo‘ljallangan o‘yin-mashg‘ulot scenariysini tuzing. |
| 8 | Boshlang‘ich sinf Tarbiya darsida turli madaniyat va urf-odatlarga hurmat qanday singdiriladi? | Boshqalarning fikrini tinglash va o‘z fikrini muloyim ifodalash ko‘nikmasi nima uchun zarur? | Sinfda kamsitish (bullying) holatlarining oldini olish uchun pedagog rioya qilishi kerak bo‘lgan qoidalarni ko‘rsating. | Turfa xillikni hurmat qilish orqali sinfda ijobiy psixologik iqlimni ta’minlash konsepsiyasini tushuntiring. | O‘quvchilarda bag‘rikenglik va hamdardlik tuyg‘usini baholash uchun 4 mezondan iborat kuzatuv xaritasini ishlab chiqing. |
| 9 | O‘zini anglash va shaxsiy fazilatlarni rivojlantirish deganda nimani tushunasiz? | O‘z oldiga maqsad qo‘yish va iroda ko‘rsatish bolaning o‘qish faoliyatiga qanday yordam beradi? | O‘quvchida “o‘sishga yo‘naltirilgan fikrlash”ni (Growth Mindset) shakllantirish qoidalari va usullarini ayting. | Kichik maktab yoshidagi bolalarda o‘zini-o‘zi baholash va refleksiv ko‘nikmalarni shakllantirishning psixologik dinamikasini tahlil qiling. | Mag‘lubiyat yoki xatoga uchragan o‘quvchini ruhiy tushkunlikdan chiqarish va irodasini mustahkamlash uchun o‘qituvchining harakat dasturini tuzing. |
| 9 | 3-sinf Tarbiya darsida o’zini anglash mavzusi qaysi shaxsiy sifatlar bilan bog‘lab o‘rganiladi? | Kichik maqsadlarni rejalashtirish va ularni bosqichma-bosqich bajarishning amaliy foydasi nimada? | Iroda va chidamlilikni namoyon etishda dars hamda kun tartibiga rioya qilish qoidalarini ko‘rsating. | O‘quvchining shaxsiy imkoniyatlari va qiziqishlarini to‘g‘ri baholashga yo‘naltirilgan pedagogik yondashuvlarni tahlil qiling. | 3-sinf o‘quvchisi uchun “Mening maqsadlarim va ularga erishish xaritasi” nomli amaliy portfolio metodini tuzib bering. |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 10 | Adolatli bo‘lish va xolis munosabatda bo‘lish deganda nima tushuniladi? | Guruh ishida topshiriq va mas’uliyat teng bo‘linmasa, qanday adolatsizlik yuzaga keladi? | Axloqiy tanlov jarayonida qaror oqibatini va boshqalarning manfaatini hisobga olish tamoyillarini bayon qiling. | Adolat hamda tenglik tushunchalarining o‘zaro farqlari va ularni Tarbiya darsida farqlash yondashuvini izohlang. | 3-sinf o‘quvchilari uchun axloqiy ziddiyat bo‘lgan vaziyatli dilemma (kazuistik keys) tuzing va uning 3 xil yechim variantini tahlil qiling. |
| 10 | 3-sinf Tarbiya darslarida adolat va halollik fazilatlari qanday vaziyatlar orqali tushuntiriladi? | O‘yin va jamoaviy faoliyatda qoidalarga adolatli amal qilish nima uchun muhim? | Adolatli qaror qabul qilishda do‘stlik va halollik o‘rtasidagi muvozanatni saqlash qoidalarini ayting. | O‘quvchilarda axloqiy va huquqiy tanlov ko‘nikmalarini shakllantirishning bosqichli modelini tahlil qiling. | Sinfda yuzaga kelgan noxolis vaziyatni tahlil qilish va adolatli qaror chiqarish bo‘yicha 3-sinf darslik topshirig‘ini loyihalang. |
| 11 | Axborot madaniyati deganda nimani tushunasiz? | Nima uchun internet va ijtimoiy tarmoqlardagi har qanday xabarga darhol ishonib bo‘lmaydi? | Fakt (haqiqat) va shaxsiy fikr (mulohaza) o‘rtasidagi farqni aniqlash mezonlarini ko‘rsating. | Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida axborotni tekshirish (fact-checking) va tanqidiy fikrlashni rivojlantirish paradigma va metodlarini tahlil qiling. | Soxta (feyk) xabarga duch kelgan 3-sinf o‘quvchisi uchun 3 bosqichli tekshiruv algoritmini ishlab chiqing. |
| 11 | 3-sinf Tarbiya fanida tanqidiy fikrlash ko‘nikmasini rivojlantirishning bosh maqsadi nima? | Raqamli muhitda muloqot odobi va shaxsiy ma’lumotlarni muhofaza qilish nima uchun zarur? | Eshitilgan yoki ko‘rilgan xabarning manbasini kattalar bilan birga tekshirish qoidalarini sanang. | Axborot xavfsizligi va axborot madaniyatini boshlang‘ich ta’lim mazmuniga integratsiyalash konsepsiyasini tushuntiring. | 3-sinf o‘quvchilari uchun reklama va real faktni ajratishga qaratilgan amaliy tanqidiy fikrlash mashqini tuzing. |
| 12 | Vijdon va shaxsiy mas’uliyat inson xulqida qanday namoyon bo‘ladi? | Topshiriqni mustaqil bajarmasdan o‘zgalar mehnatini ko‘chirib olish (plagiat) halollikka qanday zid keladi? | Shaxsiy mas’uliyat va o‘z qarori uchun javob berish tamoyillarini 4-sinf darslik mavzulari misolida izohlang. | Ichki axloqiy mezon (vijdon) va tashqi nazorat (qoida/jazo) o‘rtasidagi munosabatning pedagogik konsepsiyasini yoriting. | O‘quvchilarda shaxsiy halollikni va akademik halollikni shakllantirishga qaratilgan amaliy keys topshirig‘i va qiymat mezonini yarating. |
| 12 | 4-sinf Tarbiya darslarida “Halollik” va “Rostgo‘ylik” tushunchalari qanday chuqurlashtiriladi? | O‘z xatosini tan olish va uni tuzatishga intilish nima uchun ma’naviy yetuklik belgisi hisoblanadi? | Har bir qilingan xatti-harakat va qarorning oqibatini oldindan baholash qoidalarini ayting. | O‘quvchilarda ichki vijdoniy nazorat va shaxsiy mas’uliyatni rivojlantirish pedagogik strategiyasini tahlil qiling. | 4-sinf o‘quvchilarida vijdoniy va mas’uliyatli qaror qabul qilish ko‘nikmasini baholash uchun 3 ta vaziyatli test-problem tuzing. |
| 13 | Inson huquqi va burchi deganda nimani tushunasiz? | Ta’lim olish huquqi bilan darsda tartib saqlash burchi bir-biri bilan qanday bog‘langan? | Jamoat joylarida o‘zini tutish qoidalari va jamiyat oldidagi mas’uliyat tamoyillarini sanang. | Boshlang‘ich sinflarda huquqiy tarbiya berishning yoshga moslik va kompetensiyaviy yondashuv konsepsiyasini tushuntiring. | “Huquq va burchlarim” mavzusida 4-sinf uchun taqqoslama Ven diagrammasi topshirig‘i va uni baholash mezonini tuzing. |
| 13 | 4-sinf Tarbiya mazmunida bolalarning huquq va majburiyatlari qanday sodda shaklda beriladi? | Jamoat joylarida, transportda va maktabda belgilangan qoidalarga amal qilishning ijtimoiy ahamiyati nimada? | Inson huquqlarini hurmat qilish va boshqalarning erkinligiga daxl qilmaslik qoidalarini izohlang. | Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida fuqarolik mas’uliyati va huquqiy madaniyat poydevorini shakllantirish konsepsiyasini yoritib bering. | 4-sinf o‘quvchilari uchun “Maktabimiz konstitutsiyasi (qoidalari)” nomli kichik loyiha ishlanmasini tayyorlang. |
| 14 | Nizo (kelishmovchilik) nima va u har doim ham salbiy hodisami? | Nizoli vaziyatda “Sen doim...” deb ayblash o‘rniga “Men bu vaziyatda...” deb gapirishning foydasi nimada? | Nizolarni tinch hal qilishning 5 bosqichli ketma-ketligi va qoidalarini bayon qiling. | Konstruktiv muloqot va emotsional intellektni rivojlantirish orqali sinfda zo‘ravonlik (bullying)ning oldini olish metodikasini tahlil qiling. | Sinfda yuzaga kelgan ixtilofli vaziyatni tinch yo‘l bilan hal etish bo‘yicha rolli o’yin ssenariysi va refleksiya savollarini tuzing. |
| 14 | 4-sinfda muloqot madaniyati va nizolarni hal qilish mavzusining tarbiyaviy dolzarbligi nimada? | Kelishmovchilik yuzaga kelganda hissiyotlarni boshqarish va tinchlanishning foydasi nimada? | Nizoli vaziyatda har ikki tomon fikrini tinglash va o‘zaro maqbul kelishuv (kompromiss) topish qoidalarini ayting. | O‘quvchilarda emotsional intellekt va ziddiyatlarsiz muloqot ko‘nikmalarini rivojlantirish yondashuvlarini tahlil qiling. | 4-sinf o‘quvchilari uchun “Nizolarni zo‘ravonliksiz hal etish” bo‘yicha 4 bosqichli amaliy muloqot treningi rejasini tuzing. |
| 15 | Tarbiya fanida loyiha metodi va rolli o‘yinlarning o‘rni nimadan iborat? | 1-sinfdan 4-sinfgacha tarbiyaviy mavzularning murakkablashib borishi (uzviylik) nima uchun zarur? | Tarbiya fanida formativ baholash va pedagogik kuzatish o‘tkazishning asosiy mezonlarini ko‘rsating. | Fanlararo integratsiya (Tarbiya + Ona tili + Tabiiy fanlar) vositasida yaxlit dunyoqarashni shakllantirish paradigma va tendensiyalarini tahlil qiling. | 1–4-sinf Tarbiya darsligining bitta mavzusini tahlil qilish uchun pedagogik va metodik tahlil varaqasi (anketasi) andozasini yaratib bering. |
| 15 | Tarbiya darslarida muammoli vaziyatlar va refleksiyadan foydalanishning afzalliklarini ayting. | Boshlang‘ich sinf o‘quvchisining tarbiyaviy rivojlanishini kuzatishda taqqoslashdan saqlanish nima uchun zarur? | Tarbiya darslarida interfaol metodlarni (klaster, aqliy hujum, keys) tanlash va qo‘llash qoidalarini ko‘rsating. | 1–4-sinf Tarbiya fanida o‘quvchi shaxsiga yo‘naltirilgan va inklyuziv baholash tizimi konsepsiyasini yoritib bering. | 1–4-sinflar Tarbiya darsligi bo‘limi uchun yakuniy nazorat topshiriqlari va baholash mezonlari kompleksini ishlab chiqing. |